

СТРАТЕГІЯ КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНОСТІ ПТАХІВНИЧИХ ПІДПРИЄМСТВ РЕГІОНУ

Н.О.Аверчева, асистент

Херсонський державний аграрний університет

У статті обґрунтовано основні фактори, які формують конкурентоспроможність птахівничих підприємств області та регіональні конкурентні переваги. Доведено необхідність їх використання при стратегічному плануванні в області.

В статье обоснованы основные факторы, которые формируют конкурентоспособность птицеводческих предприятий области и региональные конкурентные преимущества. Доказана необходимость их использования при стратегическом планировании в области.

Постановка проблеми. В умовах вступу України до СОТ забезпечення конкурентоспроможності вітчизняних підприємств набуває першочергової ваги, оскільки на цій основі формується конкурентоспроможність країни на світовому ринку. Перед птахівничими підприємствами поставлено важливі стратегічні завдання: наповнення внутрішнього ринку конкурентоспроможною продукцією, вихід на європейський і світовий ринки.

Проблема конкурентоспроможності для птахівничих підприємств регіону набуває особливої гостроти, тому що на ринку вони діють в умовах жорсткої конкуренції із зарубіжними і вітчизняними виробниками м'яса і яєць. В країні існує п'ять основних виробників продукції птахівництва, двоє з яких контролюють 60% внутрішнього ринку. Це свідчить про високий рівень конкуренції. Тому завоювання певної ніші на ринку для окремого підприємства, ведення ефективної конкурентної боротьби можливе лише на основі використання внутрішніх і зовнішніх факторів конкурентоспроможності, дотримання науково обґрунтованих витрат праці і засобів виробництва.

Аналіз досліджень і публікацій. Вивчення наукових джерел за темою доводить, що категорія конкурентоспроможності багатопланова і в економічній літературі немає єдиного, загальноприйня-

того підходу до її оцінки. В основному розглядають її в двох аспектах: за цінними і нецінними факторами.

Андрійчук В.Г. вважає, що високу цінову конкурентоспроможність мають ті підприємства, які можуть знижувати власну ціну на продукцію порівняно з ринковою ціною, і при цьому забезпечувати беззбитковість виробництва [1]. Бондаренко А.С. в якості факторів оцінки конкурентоспроможності пропонує використовувати ринкову долю підприємства, конкурентоспроможність пропонованого товару і фінансовий стан підприємства [2]. Червен І.І., Євчук Л.А. вважають за необхідне впроваджувати у виробництво ті види продукції, які забезпечують конкурентні переваги, зменшують витрати виробництва і при цьому застосовувати витратно-прибутковий метод оцінки конкурентоспроможності [3].

Конкурентоспроможність за якістю розглядається з точки зору завоювання споживача і забезпечення більш високої ціни при реалізації продукції вищої категорії. В ринкових умовах кожне підприємство самостійно реалізує політику якості, залучає до цього процесу кожний структурний підрозділ. У птахівництві особливо важливий контроль якості кормів, преміксів, вітамінів, які формують якісні показники готової продукції. Висока якість продукції птахівництва забезпечує для товаровиробника конкурентні переваги, а для споживача є головним критерієм вибору [4, 5].

На нашу думку, при вступі України до СОТ вітчизняні птахівничі підприємства не витримають конкуренції з дешевою імпортною продукцією через високу собівартість. Але за якісними і екологічними характеристиками їх продукція значно краща, оскільки у виробництві менше застосовуються різні стимулятори росту і біологічно активні добавки, сильнодіючі ветеринарні препарати, які впливають на якість готового продукту. Але виникає необхідність стандартизації споживчих товарів, без якої вітчизняна продукція не може реалізуватися на ринках інших країн.

Виклад основного матеріалу. Ми пропонуємо при визначенні рівня конкурентоспроможності підприємств враховувати фактори, які відображені на схемі (рис.).

Рис. Фактори забезпечення конкурентоспроможності птахівничих підприємств

При побудові стратегії конкурентоспроможності на рівні окремого регіону необхідно враховувати наявні виробничі можливості, ресурсний потенціал і конкурентні переваги для завоювання ринку і споживача. Херсонська область має значний потенціал у використанні природних, трудових і економічних ресурсів для забезпечення високої ефективності галузі птахівництва, конкурентоспроможності продукції на споживчому ринку і вирішення проблеми забезпечення населення продукцією птахівництва власного виробництва. Ми пропонуємо при стратегічному плануванні використати наступні конкурентні переваги регіону з метою завоювання місцевого ринку, виходу на республіканський і європейський рівень:

1. Природно-кліматичні умови Південного регіону дозволя-

ють значно економити енергетичні ресурси при оптимальних технологічних умовах утримання птиці. Тривалість безморозного періоду дозволяє здійснювати 2-3 цикли вирощування качок на м'ясо в неспеціалізованих підприємствах, без значних капіталовкладень в пристосованих для цього приміщеннях на основі кооперації зі спеціалізованими підприємствами.

2. Рослинництво Херсонської області має чітко виражений зерновий і технічний напрямок, що є основою для створення повноцінної кормової бази. За статистичними даними 2005р. питома вага Херсонської області у загальнореспубліканському виробництві зерна становить 4,0%, а у виробництві соняшнику – 6,1%. В той час, як в області в 2005р., вироблено лише 1,9% яєць і 0,9% м'яса птиці від республіканського рівня. Це свідчить про неефективний і нераціональний розподіл і використання кормових ресурсів.
3. Значний потенціал має потужна наукова і селекційно-племінна база для забезпечення потреби у добовому молодняку високопродуктивних кросів курей і водоплавної птиці. Відновлення роботи племптахорепродукторів області забезпечить поліпшення генофонду птиці, зростання її продуктивності, здешевлення племінного матеріалу для формування продуктивного стада.
4. Кадрове забезпечення галузі вирішує підготовка спеціалістів в Херсонському ДАУ на біотехнологічному факультеті, спеціалізація "Птахівництво". Крім того, розвиток птахівництва допоможе вирішити соціальні проблеми села за рахунок залучення вільних трудових ресурсів. За підрахунками науковців кожна 1000 тонн приросту виробництва м'яса бройлерів, із урахуванням необхідної інфраструктури, дає можливість додатково створювати 800 робочих місць.
5. Перспективним напрямком розвитку птахівничої галузі в

Херсонській області є гусівництво. Комплексний розвиток галузі передбачає виробництво і переробку м'яса і субпродуктів, використання перо-пухової продукції у легкій промисловості, жиру — у фармацевтичній. Це дозволяє значно підвищити ефективність виробництва. Підприємство ВАТ ППР “Придніпровський” має статус племптахорепродуктора, утримує батьківське стадо гусей і використовує потужний інкубатор для забезпечення населення і підприємств області добовим молодняку гусей.

6. Вважаємо за необхідне у перспективному плануванні розвитку галузі птахівництва враховувати наявність у Херсонській області дуже широкої туристично-рекреаційної зони на берегах Чорного і Азовського морів, де розташовані 229 санаторно-курортних закладів тривалого перебування. Щорічно на території області відпочиває близько 190 тис. громадян. В зв'язку з цим попит на продовольчому ринку дуже розширюється в літній період. Тому птахівничі підприємства, враховуючи цей фактор, повинні максимально забезпечити потреби відпочиваючих у якісній продукції галузі.
7. Значні конкурентні переваги мають підприємства області перед виробниками з інших регіонів в економії транспортних витрат на доставку продукції до місця збуту (в зв'язку із подорожчанням паливно-енергетичних ресурсів).

Висновки. Таким чином, ми пропонуємо розробку стратегії підвищення конкурентоспроможності підприємств птахівництва регіону проводити на основі наступних заходів: встановлення основних економічних показників підприємств; визначення конкурентних сил, які діють в галузі і методів їх впливу на ситуацію на ринку; прогнозування можливих змін в структурі конкурентів для підприємств області; встановлення фірм і підприємств, які мають сильні і слабкі конкурентні позиції; розробка заходів і можливих кроків конкурентів; використання ключових факторів успіху у бізнесі;

прийняття рішення щодо інвестування галузі, виробництва продукції, створення нових підприємств.

Ці етапи формують основу для розуміння умов ринкового середовища і конкурентної ситуації в галузі.

ЛІТЕРАТУРА

1. Андрійчук В.Г. Ціна як інструмент аналізу, оцінки і прогнозу економічних показників та виробничих параметрів підприємства // Економіка АПК.- 2002.- № 3.- С. 65-70.

2. Бондаренко А.С. Факторный метод оценки конкурентоспособности предприятия // Проблемы эффективного функционирования АПК в условиях новых форм собственности и хозяйствования : Кол. монография у 2 т. / За ред. П.Т. Саблука, В.Я. Амбросова, Г.Є.Мазнева.-К.: ІАЕ, 2001.- Т.1.- С.620-623.].

3. Формування ефективного ринку продукції птахівництва // Забезпечення конкурентоспроможності і економічного зростання регіонального АПК: Монографія / За ред. І.І. Червена, Л.А. Євчука.- Миколаїв, 2005.- С. 244-263.

4. Денин Н.В. Роль качества в повышении эффективности производства и реализации птицеводческой продукции // Международный сельскохозяйственный журнал.- 2003.- № 1.- С. 21-24.

5. Давлетханова О.Х. Стан управління якістю продукції птахівництва та шляхи його удосконалення в умовах трансформаційного періоду // Збірник наукових праць Уманського державного аграрного університету / Відп.ред. П.Г. Копитко.- Умань, 2005.- Вип. 61, Ч. 2.- С. 243-252.